OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2005 Rhif 1912 (Cy.155)

DIOGELU'R AMGYLCHEDD, CYMRU

Rheoliadau Organeddau a Addaswyd yn Enetig (Eu Symud ar draws Ffin) (Cymru) 2005

Wedi'u gwneud	- -	*12 Gorffennaf 2005*
Yn dod i rym	- -	*15 Gorffennaf 2005*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gan ei fod wedi'i ddynodi(**1**) at ddibenion adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972(**2**), o ran rheoli a rheoleiddio gollwng yn fwriadol organeddau a addaswyd yn enetig, eu rhoi ar y farchnad a'u symud ar draws ffin, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan yr adran honno, yn gwneud y Rheoliadau canlynol—

Enwi, cychwyn, a chymhwyso

1. Enw'r Rheoliadau yw Rheoliadau Organeddau a Addaswyd yn Enetig (Eu Symud ar draws Ffin) (Cymru) 2005, deuant i rym ar 15 Gorffennaf 2005, ac aent yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "arolygydd" ("*inspector*") yw person a benodwyd fel y cyfryw o dan reoliad 5;

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw Cyngor Sir neu Gyngor Bwrdeistref Sirol;

mae i "cyfathrebiadau electronig" yr un ystyr ag "*electronic communications*" yn Neddf Cyfathrebiadau Electronig 2000(**3**);

ystyr "y Cynulliad" ("*the Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr "darpariaeth Gymunedol benodedig" ("*specified Community provision*") yw darpariaeth yn Rheoliad y Cyngor a bennir yn yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn;

ystyr "Rheoliad y Cyngor" ("*the Council Regulation*") yw Rheoliad (EC) Rhif 1946/2003(**4**) Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 15 Gorffennaf 2003 ar symud ar draws ffin organeddau a addaswyd yn enetig.

(**1**) O.S. 2003/2901.
(**2**) 1972 p.68.
(**3**) 2000 p.7; diwygiwyd y diffiniad o "electronic communications" yn adran 15(1) gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 (p.21), adran 406(1) ac Atodlen 17, paragraff 158.
(**4**) OJ Rhif L 287 t.1, 5.11.2003.

(2) Mae i ymadroddion yn y Rheoliadau hyn nad ydynt wedi'u diffinio ym mharagraff (1) uchod, ac y mae'r ymadroddion Saesneg sy'n cyfateb iddynt yn ymddangos yn Rheoliad y Cyngor neu y cyfeirir atynt ynddo, yr un ystyr yn y Rheoliadau hyn ag ystyr yr ymadroddion Saesneg cyfatebol at ddibenion Rheoliad y Cyngor.

(3) Mae gofyniad sy'n cael ei osod ar berson gan y Rheoliadau hyn i gyflawni gweithred neu i ymatal rhag ei chyflawni, ac sy'n amodol ar p'un a roddwyd rhyw hysbysiad neu a fynegwyd rhyw ofyniad i'r person hwnnw gan arolygydd, gan awdurdod lleol neu gan y Cynulliad, i'w osod hefyd os oedd yr hysbysiad hwnnw wedi'i roi neu'r gofyniad hwnnw wedi'i fynegi gan berson a chanddo bŵer i wneud hynny o dan Reoliadau sy'n gymwys i unrhyw ran arall o'r Deyrnas Unedig ac sy'n rhoi eu heffaith i Reoliad y Cyngor.

Awdurdod Cymwys

3. Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi'i ddynodi'n Awdurdod Cymwys at ddibenion Rheoliad y Cyngor.

Gorfodi

4.—(1) Ac eithrio fel y darperir ar ei gyfer ym mharagraff (2), rhaid i'r Cynulliad orfodi a gweithredu darpariaethau'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) Caiff y Cynulliad gyfarwyddo, o ran achosion o ddisgrifiad penodol neu o ran unrhyw achos penodol, fod dyletswydd i orfodi sy'n cael ei gosod gan y rheoliad hwn i'w chyflawni—

(a) gan bob awdurdod lleol o fewn ei ardal, ac nid gan y Cynulliad; neu

(b) gan bob awdurdod lleol o fewn ei ardal, a chan y Cynulliad yn gweithredu ar y cyd.

Penodi arolygwyr

5.—(1) Caiff y Cynulliad, neu mewn unrhyw achos y mae cyfarwyddyd gan y Cynulliad o dan reoliad 4(2) yn gymwys iddo, yr awdurdod lleol, benodi'n arolygwyr y personau y mae'r Cynulliad neu'r awdurdod lleol yn ôl eu trefn yn barnu eu bod yn angenrheidiol er mwyn gorfodi'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) Mae unrhyw benodiad o arolygydd o dan Ran VI o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990(**5**) sy'n effeithiol ar yr adeg y daw'r Rheoliadau hyn i rym yn effeithiol fel petai'n benodiad gan y Cynulliad Cenedlaethol o'r arolygydd hwnnw i fod yn arolygydd at ddibenion y Rheoliadau hyn.

Hawliau Mynediad

6.—(1) Os yw'n ofynnol iddo wneud hynny, caiff arolygydd, ar ôl dangos tystiolaeth ddogfennol sy'n dangos ei awdurdod, arfer unrhyw un o'r pwerau a bennir yn is-baragraff (3) isod at ddibenion gorfodi a gweithredu'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) At y dibenion hyn, mae'r pwerau hynny yn arferadwy o ran unrhyw fangre ac eithrio unrhyw ran o fangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion domestig.

(3) Mae pwerau arolygydd fel a ganlyn—

(a) ar unrhyw adeg resymol—

(i) caiff fynd i mewn i fangre y mae ganddo le i gredu ei bod yn angenrheidiol iddo fynd i mewn iddi a chaiff gymryd gydag ef unrhyw berson a awdurdodwyd yn briodol gan y Cynulliad ac, os oes gan yr arolygydd sail resymol dros ragweld unrhyw rwystr difrifol wrth iddo gyflawni ei ddyletswydd, cwnstabl; a

(**5**) 1990 p.43.

(ii) caiff gymryd gydag ef unrhyw gyfarpar neu ddeunyddiau y mae eu hangen at unrhyw ddiben y mae'r pŵer i fynd i mewn yn cael ei arfer ar ei gyfer;

(b) caiff gynnal unrhyw brofion ac arolygiadau (a gwneud unrhyw recordiadau) sy'n angenrheidiol o dan unrhyw amgylchiadau;

(c) caiff gyfarwyddo y dylid gadael unrhyw fangre, neu unrhyw ran ohoni, y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi, neu unrhyw beth yn y fangre honno neu arni, heb darfu arnynt (boed yn gyffredinol neu mewn ffyrdd penodol) am gyhyd ag y bo'n rhesymol angenrheidiol at ddibenion unrhyw brawf neu arolygiad;

(ch) caiff gymryd samplau o unrhyw organeddau, eitemau neu sylweddau a geir mewn neu ar unrhyw fangre y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi;

(d) yn achos unrhyw gynnyrch a geir ar fangre y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi a hwnnw'n gynnyrch sy'n ymddangos ei fod yn organedd a addaswyd yn enetig, neu sydd wedi'i ffurfio o organeddau a addaswyd yn enetig neu'n eu cynnwys, caiff gymryd meddiant o'r cynnyrch hwnnw a'i gadw am gyhyd ag sy'n angenrheidiol at bob un neu at unrhyw un o'r dibenion canlynol, sef—

(i) ei archwilio;

(ii) sicrhau na fydd neb yn ymyrryd ag ef cyn iddo orffen ei archwilio; a

(iii) sicrhau ei fod ar gael i'w ddefnyddio fel tystiolaeth mewn unrhyw achos cyfreithiol am dramgwydd o dan y Rheoliadau hyn;

(dd) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson y mae ganddo sail resymol dros gredu ei fod yn gallu rhoi unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i unrhyw brawf neu arolygiad o dan y paragraff hwn i ateb y cwestiynau y mae'r arolygydd yn barnu ei bod yn briodol eu gofyn a llofnodi datganiad bod ei atebion yn wir;

(e) at ddibenion paragraff (dd), caiff yr arolygydd ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw ateb cwestiynau o'r fath yn absenoldeb unrhyw bersonau eraill, ac eithrio person a enwebwyd gan y person a grybwyllwyd yn gyntaf ac unrhyw bersonau y gall yr arolygydd ganiatáu iddynt fod yn bresennol;

(f) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ddangos unrhyw gofnodion, neu os yw'r wybodaeth wedi'i chofnodi ar ffurf gyfrifiadurol, i ddarparu darnau o unrhyw gofnodion, y mae'n ofynnol eu cadw er mwyn cydymffurfio ag unrhyw ddarpariaeth Gymunedol benodedig neu y mae'n angenrheidiol iddo eu gweld at ddibenion unrhyw brawf neu arolygiad o dan y paragraff hwn;

(ff) caiff arolygu a chymryd copïau o'r cofnodion hynny, neu unrhyw eitem ynddynt; ac

(g) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson roi iddo unrhyw gyfleusterau a chymorth, o ran unrhyw faterion neu bethau sydd o fewn rheolaeth y person hwnnw ac y mae gan y person hwnnw gyfrifoldebau mewn cysylltiad â hwy, i'r graddau y mae'r cyfleusterau hynny a'r cymorth hwnnw yn angenrheidiol i alluogi'r arolygydd i arfer unrhyw un o'r pwerau a roddwyd iddo gan y rheoliad hwn.

(4) Pan fo arolygydd yn cymryd meddiant, o dan y pŵer a roddwyd gan baragraff (3)(d) uchod, o unrhyw beth a geir ar unrhyw fangre, rhaid iddo adael hysbysiad yno, naill ai gyda pherson cyfrifol neu, os nad yw hynny'n ymarferol, rhaid iddo adael hysbysiad sydd wedi'i osod mewn safle amlwg, sy'n rhoi digon o fanylion i alluogi pobl i wybod pwy yw'r arolygydd a beth y mae wedi'i atafaelu ac sy'n datgan ei fod wedi cymryd meddiant ohono o dan y pŵer hwnnw; a chyn cymryd meddiant o dan y pŵer hwnnw—

(a) o unrhyw beth sy'n rhan o swp o bethau tebyg, neu

(b) o unrhyw sylwedd,

rhaid i arolygydd, os yw'n ymarferol ac yn ddiogel iddo wneud hynny, gymryd sampl ohono a rhoi i berson cyfrifol yn y fangre gyfran o'r sampl a honno wedi'i marcio mewn modd digonol i'w hadnabod.

Cael gwybodaeth oddi wrth bersonau

7.—(1) At unrhyw ddiben o ran gorfodi a gweithredu Rheoliad y Cyngor, caiff y Cynulliad, drwy hysbysiad ysgrifenedig a gyflwynir i unrhyw berson y mae'n ymddangos iddo—

(a) ei fod yn ymwneud ag allforio organeddau a addaswyd yn enetig; neu

(b) ei fod ar fin ymwneud, neu ei fod wedi bod yn ymwneud, â'r gweithgaredd hwnnw,

ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw roi'r wybodaeth berthnasol sydd ar gael iddo ac a bennir yn yr hysbysiad, ar y ffurf a bennir ynddo ac o fewn y cyfryw gyfnod ar ôl cyflwyno'r hysbysiad ag a bennir ynddo.

(2) At ddibenion y rheoliad hwn, ystyr "gwybodaeth berthnasol" yw gwybodaeth am unrhyw agwedd ar y gweithgareddau o dan sylw.

Tramgwyddau

8.—(1) Mae'n dramgwydd i berson—

(a) mynd yn groes i unrhyw ddarpariaeth Gymunedol benodedig, neu fethu â chydymffurfio â hi;

(b) rhwystro arolygydd wrth iddo arfer pŵer a roddwyd iddo gan reoliad 6 neu reoliad 7;

(c) methu, heb esgus rhesymol, â chydymffurfio ag unrhyw ofyniad a osodwyd o dan reoliad 6;

(ch) gwneud datganiad neu roi unrhyw wybodaeth sy'n anwir neu'n gamarweiniol mewn manylyn o bwys, a gwneud y datganiad hwnnw neu roi'r wybodaeth honno yn ddi-hid neu gan wybod bod y datganiad neu'r wybodaeth yn anwir, os yw'r datganiad yn cael ei wneud neu os yw'r wybodaeth yn cael ei rhoi gan y person gan honni ei fod yn cydymffurfio—

(i) ag unrhyw ofyniad o osodir gan y darpariaethau Cymunedol penodedig; neu

(ii) â chais gan arolygydd a wnaed at ddiben sy'n gysylltiedig â gweinyddu neu orfodi'r Rheoliadau hyn;

(d) rhoi eitem anwir yn fwriadol mewn unrhyw gofnod y mae'n ofynnol ei gadw o dan ddarpariaeth Gymunedol benodedig.

(2) Mae'n amddiffyniad i berson a gyhuddir o dramgwydd o dan reoliad 8(1)(a) i brofi ei fod wedi cymryd pob rhagofal rhesymol ac wedi arfer pob diwydrwydd dyladwy i osgoi bod y tramgwydd yn cael ei gyflawni ganddo ef ei hun neu gan berson sydd o dan ei reolaeth.

Tramgwyddau oherwydd bai person arall

9. Pan fo tramgwydd wedi'i gyflawni gan unrhyw berson o dan reoliad 8 oherwydd gweithred neu ddiffyg gweithred rhyw berson arall, mae'r person arall hwnnw yn euog o'r tramgwydd, a gellir cyhuddo person o'r tramgwydd a'i gollfarnu ohono yn rhinwedd y rheoliad hwn p'un a ddygir achos yn erbyn y person a grybwyllwyd gyntaf neu beidio.

Tramgwyddau gan Gyrff Corfforaethol

10.—(1) Pan brofir bod tramgwydd o dan y Rheoliadau hyn a gyflawnwyd gan gorff corfforaethol wedi'i gyflawni gyda chydsyniad neu ymoddefiad unrhyw gyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog cyffelyb arall i'r corff corfforaethol, neu berson a oedd yn honni ei fod yn gweithredu yn